

जनवारा

साप्ताहिक

वर्ष ४१ अंक २१ २०७९ साल पुस १७ गते आइतवार (1 Jan 2023 Sunday) मूल्य रु. ७/-

यस अंक भित्र - पृष्ठ २ मा : मानवअधिकार वर्षपुस्तक ... पृष्ठ ३ मा : पृथ्वीको ग्रेट अट्रेक्टर अनि ... पृष्ठ ५ मा : म्यानमारकी नेतृ सुकीलाई ... पृष्ठ ५ मा : फुटबल सम्मान पेलेको ...

ठुलो परिमाणको गाँजा बरामद

राजविराज/कोशी नदीको बालुवामुनि गाडेर राखे को अवस्थामा सप्तरी प्रहरीले बरामद गरेको ठुलो परिमाणको प्रतिवर्ण्यत

तयारी गाँजा सार्वजनिक गरेको छ।

जिल्ला प्रहरी कार्यालयमा शुक्रवार पत्रकार सम्मेलनको

आयोजना गरी बरामद गाँजा सार्वजनिक गरिएको हो।

हनुमाननगर कंकालिनी बाँकी अन्तिम पृष्ठमा

मध्येश प्रदेश नामाकरणदेखि विभिन्न कानून निर्माण प्रमुख उपलब्धि : अर्थ मन्त्री साह

राजविराज/मध्येश प्रदेशका अर्थमन्त्री शीलेन्द्र प्रसाद साहले संघीयताको कार्यान्वयन चुनौतीपूर्ण रहेको भन्दै अब बन्ने सरकारका लागि पनि यो मुख्य अभिभारा रहने कुरा बताएका छन्।

शुक्रवार पत्रकार महासंघ शाखा सप्तरीको नवनिर्मित दुई तल्ले अतिथि गृह भवनको उद्घाटन गर्दै उनले यस्तो बताएका हुन्। संघीयता विरोधी केही शक्तिको चलखेल समेत बन्न थालेको परिपेक्ष्यमा सुझवुन्थे पूर्ण तरिकाले संघीयताको सफलका कार्यान्वयन अहिले प्रमुख आवश्यकता रहेको उनको भनाइछ। आफुहरु प्रदेशसभामा चुनिएर गएको बेला २ नम्बर प्रदेशले चिनिने प्रदेशलाई अहिले मध्येश प्रदेशका रूपमा नामाकरण गर्न सफल भएको बताउदै उनले यो एक महत्वपूर्ण

उपलब्धि रहेको दावी समेत गरे।

संघीयताको नयाँ अध्यासका क्रममा आफुहरुको पालोमा लोकसेवा लगायत विभिन्न ६० वटा कानून समेत तयारी गरिएको दावीका साथ उनले प्रदेशमा अब बन्ने सरकारका लागि काम गर्न सहज हुने विश्वास समेत व्यक्त गरे। पत्रकार महासंघ सप्तरी शाखाको सदस्य समेत रहेका मन्त्री साहकै पहलमा मध्येश प्रदेश सरकारबाट प्राप्त बजेटबाट उक्त ८ कोठे सुविधा सम्पन्न अतिथि गृह निर्माण गरिएको हो।

सो अवसरमा पत्रकार महासंघ सप्तरीका अध्यक्ष श्रवण देवले महासंघको अतिथि गृह भवन निर्माणमा पहल र सहयोग गरेकोमा मन्त्री साह प्रति धन्यवाद व्यक्त गर्दै दोसल्ला ओढाएर उनलाई सम्मान गरेका थिए।

जनमतको मध्येश प्रदेश संसदीय दलको नेतामा महेश यादव चयन

राजविराज / जनमत पार्टीको मध्येश प्रदेश सभा संसदीय दलको नेतामा महेशप्रसाद यादवलाई चयन गरिएको छ।

उनी सप्तरी क्षेत्र नं. २ को

२ बाट प्रदेशसभा सदस्यमा

निर्वाचित भएका हुन्।

यस्तै संसदीय दलको प्रमुख सचेतकमा चन्दनकुमार सिंह,

सचिवमा शम्भु साह र कोषाध्यक्ष

भारयश्ची कुमारी चौधरी चयन

भएका छन्।

मध्येश प्रदेशसभा सप्तरीबाट चार तथा सिरहाबाट दुई जना गरि प्रत्यक्षमा ६ र समानुपातिकतर्फ ७ जना गरि जनमत पार्टीको १३ जना प्रदेशसभा सदस्य रहेका छन्।

आँखा स्वास्थ्यको लागि उत्कृष्ट उपचार तपाईंकै सहर राजविराजमा

आँखा सम्बन्धि उत्कृष्ट सेवाका लागि सहज र सुलभ उपचारलाई मध्यनजर गरी नेपालकै दक्ष, अनुभवी तथा वरिष्ठ नेत्र विशेषज्ञहरूको सेवा अब उपरान्त सगरमाथा आँखा अस्पताल प्रा.लि., रुपनी रोडमा उपलब्ध हुने सहर्ष जानकारी गराउँदछौं।

हाम्रा विशेषज्ञताहरू

- अनलाईन नाम दर्ताको सुविधा,
- अत्याधुनिक फेको प्रविधिबाट मोतिया बिन्दुको शल्यक्रिया,
- बिना सुई फेको प्रविधिबाट मोतिया बिन्दुको शल्यक्रिया,
- एकै दिनमा शल्यक्रिया गराई डिस्चार्ज सेवाको व्यवस्था (Day Care)
- सुख्खा आँखाको उपचार
- कोर्निया अल्सर तथा आँखाको नानी प्रत्यारोपणको सम्बन्धि विशेषकृत सेवा
- दृष्टिपर्दा उपचार तथा शल्यक्रियाको विशेषकृत सेवा
- आँखाको बनावट तथा सौन्दर्यता कायम राखकालागि अकुलोप्लाष्टिको विशेषकृत सेवाहरू
- जलबिन्दुको उपचार तथा शल्यक्रियाको विशेषकृत सेवा
- बच्चाको आँखा जाँचका सेवाहरू
- वरिष्ठ दृष्टि विशेषज्ञद्वारा आँखाको पावर जाँच
- B-Scan/VisualField/OCT/Airpuff tonometer/Auto Refractometer लगायतका diagnostic सुविधाहरू

सगरमाथा आँखा अस्पताल प्रा.लि.

राजविराज-८, रुपनी रोड, सम्पर्क नं. :- ९८०५७९९२२२
बिरामी जाँचको समय : बिहान ८:३० देखि ५:०० बजेसम्म

जाडो मौसममा सवारी दुर्घटनाको जोखिम बढी हुनसक्छ।

- सावधानीपूर्वक सवारी साधन चलाओ।
- हुस्सु, कुहिरो, शीतलहरको बेला बत्ति बालेरमात्र सवारी साधन चलाओ।
- सवारी साधन चलाउँदा मादक पदार्थ सेवन नगरौ।
- सवारी चालकले मादक पदार्थ सेवन गरेको शंका लागेमा प्रहरीको निःशुल्क टेलिफोन नं १०० र १०३ मा खबर गर्न।

आफू पनि बचौ, अरुलाई पनि बचाओ।

नेपाल सरकार
विज्ञापन बोर्ड

सम्पादकीय

स्वास्थ्य नै धन हो

स्वास्थ्य नै धन हो भन्ने मूल मर्मलाई आत्मसाथ गर्दै मानवको लागि स्वास्थ्य क्षेत्र अति महत्वपूर्ण रहेको छ। यसप्रति हरेक व्यक्ति सम्वेदनशल हुनु जरुरी छ। यस्ता समस्या माथी सर्वप्रथम स्वास्थ्य क्षेत्रले ध्यान दिनुपर्छ। हरेक व्यक्ति स्वास्थ्य प्रति ध्यान दिएमा विरामी हुनबाट जोगिन सकिन्छ। हरेक व्यक्ति स्वास्थ्यका लागि घर आँगनमा सरसफाई नितदिन विहान र साँझपख गरिरहेको हुन्छ। सो फोहोर मैलालाई फयाकिनका लाग ठाउँ खोजीने गरिन्छ। ठाउँ नपाएमा जथाभावी सडक र नालामा फोहोर दिने गरेको देखिन्छ। नगरको सरसफाई हामी सबैको लागि महत्वपूर्ण कुरा पनि हो।

प्रत्येक महिना नगरका सरसफाईमा लाखौलाख रुपैया खर्च हुने गरिन्छ। सुईपरहरु सडकमा भारु माराई गरेको पाईन्छ। जति सरसफाई गरेपनि फोहरको अवस्थामा खासै सुधार नहनुको कारण के हो त? यस्ता समस्या प्रति हरेक नगरवासीले मनन गर्नुपर्ने अवस्था छ। नगरको सरसफाई कार्यक्रमा नगरपालिका जति लागेपनि समाधान हुन सकिरहेको छैन। जबकी स्थानी नगरवासीहरुको सरसफाईमा सहयोग हुनु जरुरी छ।

नगरको सरसफाई र नगरवासी बिच नङ्ग र मासु जस्तै सम्बन्ध जोडेको हुन्छ। हरेक वार्डहरुमा समस्याले धेरिएका छन्। यस्ता सरसफाई समस्या समाधान गर्नका लागि नगरपालिकाले दैनिक फोहोर संकलन गर्न गाडी र सुईपरहरुलाई खटाएको देखिन्छ। अहिले सडकमा फोहोर संकलन गर्ने कन्टीनर नभएका कारण अधिकांश फोहार सडकमा फोहर संकलन गर्ने कन्टीनर नभएका कारण अधिकांश फोहार सडकका नालामा फ्याकिने गरेको देखिन्छ। तसर्थ सरसफाईमा नगरवासीको चेतना र सक्रियता भएमा नगरका सडक र टोलमा सरसफाई कार्य सुधारात्मक बन्न सकिन्छ।

डा. ललन प्रसाद रौनियार

Dr. Lalan Prasad Rauniyar

MBBS (BPKIHS) Dharan, MD Paediatrics (BPKIHS) Dharan, NMC Reg. No. : 13338

कन्सलटेन्ट बाल रोग विशेषज्ञ

सम्पर्क : कृताञ्जली मेडिकल हॉल, राजविराज

Mo. No : 9842830252, 9804605569

डा. सरोज कुमार साह

Dr. Saroj Kumar Sah

MBBS, MS Orthopaedics (BPKIHS) Dharan Fellowship in Hand Surgery (CMC Vellore) NMC Reg. No. : 13288

हाइ जोनी, नशा तथा बाथ रोग विशेषज्ञ

सम्पर्क : कृताञ्जली मेडिकल हॉल, राजविराज

Mo. No : 9842830252, 9804605569

डा. जयन्ती यादव

Dr. Jayanti Yadav

M.B.B.S. MD (Obstetrician and Gynaecologist)

हाल कार्यरत गजेन्द्र नारायण सिंह अस्पताल राजविराज NMC No. : 15312

बरिष्ठ स्त्री तथा प्रसुती रोग विशेषज्ञ

बास्फपन, कमजोरी, लिकोरिया, महिनाबारी समस्याको सफल उपचार

सम्पर्क : कृताञ्जली मेडिकल हॉल, राजविराज

Mo. No : 9842830252, 9804605569

मानवअधिकार वर्षपुस्तक

स्थितिसूचक जनवरी-डिसेम्बर २०२२, सप्तरी

मनोहरकुमार पोखरेल
इन्सेक सप्तरी

सप्तरीका २०२२
जनवरीदेखि डिसेम्बरसम्म^१
अर्थात ०७८ पुस १७ देखि
०७९ पुस १६ गतेसम्म^२
इन्सेकमा ८९ घटना
अभिलेख भएको छ। सन
२०२० मा १३७ सन २०२१
मा १०० घटना अभिलेख
भएको थियो।

यो वर्ष १२ जनाको
हत्या घटना अभिलेखित छ।
सशस्त्र प्रहरीको वोर्डर
आउटपोस्ट (बीओपी)मा
कार्यरत असईको पोष्टभित्रै
हत्या गरेको आरोपमा
सशस्त्र प्रहरी जवान पुर्षकका
लागि थुनामा छन्।

गैरराज्य पक्षबाट समूहले
कुटेर२५, २७ र ३५ वर्षीय
युवकको हत्या घटना भएको
छ। ती घटनामा आरोपित
१६ जना छन्। जसमा ३
जना थुनामा र एक जना
बालसुधार गृहमा छन्, ३
जना धरौटीमा रिहा भएका
छन्, बाँकी फरार छन्। यस्तै
६० वर्षीय बृद्धको हत्यामा
२० वर्षीय युवक पुर्षकका
लागि थुनामा छन्। नवजात
शिशु र ५० वर्षीय पुरुषको
हत्याको कारण र अभियुक्त
पत्ता लाग्न सकेको छैन। १७
वर्षीय बालकको मृत्यु
घटनाको अनुसन्धान हुन
सकेको छैन।

यसैगरी यो अवधिमा ४
महिलाको समेत हत्या भएको
छ। पेट्रोल छक्केर भाउजुको
हत्या गर्ने देवर पुर्षकका लागि
थुनामा छन्। कुटेर पल्नीको
हत्या गर्ने २ घटनाका
आरोपित दुई जनामध्ये एक
जनालाई ६ महिला कैदै र
अर्कोलाई सर्वस्वसहित
जन्मकैदको सजाय भएको छ।
साइकलले बालकलाई ठक्कर
दिएको विषयमा बढेको विवाद
र कुटपिटबाट छोरालाई
जोगाउन आएकी ६० वर्षीय
बृद्धाको गाउँले नै कुटपिट
गर्दा मृत्यु भएको छ।
आरोपित ६ जनामध्ये एक
जना पुर्षकका लागि थुनामा
छन्।

गत वर्ष गैरराज्यबाट ८

ओटा हत्याका घटनामा ८९
वर्षीय अति वरिष्ठ ज्येष्ठ
नागरिक, ६८ वर्षीय ज्येष्ठ
नागरिकसहित ५ पुरुषको
हत्या घटना भएको थियो।

आरोपितहरू २० जना थिए।
यो वर्ष बाल यौन
दुर्योगहारका ६ घटनामा १३
देखि १७ वर्षका ७ बालिका
पीडित भइन्। आरोपितमा
१६, १७, २०, २१, २५, ३५
वर्ष उमेरका छन्। जसमा
विद्यालयका सहायक
कर्मचारीविरुद्धको उजुरी दर्ता
भएन्। आरोपितमध्ये १
जनालाई कैद सजाय भएको
छ भने १ जनाले सफाइ
पाएका छन्। पुर्षकका लागि
२ जना धरौटीमा छुटेका छन्
भने १ जना फरार रहेका
छन्। गत वर्ष यौन

दुर्योगहारमा ९ घटनामा ९८
वर्षीया र २० वर्षीय युवा
पीडित भए। आरोपित
युवकका बुवा धरौटीमा रिहा
भए भने युवतीका परिवारका
सदस्य पुर्षकका लागि थुनामा
छन्। गत वर्ष आत्महत्या
दुरुत्साहनका ३ घटनामा २०,
२४ र २८ वर्षीया ३ महिला
पीडित भएकी थिइन्।

आरोपितमा १७ देखि ४८
वर्षीय ११ जना
थिए। बालिका अपहरणको १
मुद्दामा ३ जना फरार छन्
भने अर्को १मुद्दामा आरोपित
पुर्षकका लागि थुनामा छन्।

महिला बलात्कारका ७
घटनामा १८ माथि ४०
वर्षसम्मका ७पीडित छन्।
बलात्कार घटनामा १९ देखि
४५ वर्ष उमेरका १० जना
आरोपित छन्। जसमा ६
जना फरार छन् भने १
जनाले सफाइ पाएका छन्।
२ जना पुर्षकका लागि
थुनामा र १ जना धरौटीमा
छुटेका छन्। गत वर्ष
महिला बलात्कारका ९
घटनामा १८ माथि ३०
वर्षसम्मको ९ महिला पीडित
भएकी थिइन्। बलात्कारको
घटनामा १९ देखि ३३ वर्षीय
९ जना आरोपितहरू थिए।

गत वर्ष ९ घटना
भएकोमा यो वर्ष महिला
बलात्कार प्रयासका ३ घटना
भए। जसमा २५, २८ र २९
वर्षीया महिला पीडित
भइन्। यसमा २२, २७, ३०
र ४० वर्ष उमेरका ४ जना
आरोपित रहे। आरोपितमध्ये
२ जना पुर्षकका लागि
धरौटीमा रिहा भए। १ जना
फरार छन् भने १ जनाविरुद्ध
वारेण्टसहितको म्यादी पुर्जी

गत वर्ष बालिका
बलात्कारको १६ घटनामा ५
र ६ देखि १८ वर्षभित्रका १७
जना पीडित भएकी थिइन्।
आरोपित १५ वर्षदेखि ७१
वर्षका २४ जना नै थिए।

गत वर्ष बालिका

बलात्कारको १६ घटनामा ५

र ६ देखि १८ वर्षभित्रका १७

जना पीडित भएकी थिइन्।

आरोपित १५ वर्षदेखि ७१

वर्षका २४ जना नै थिए।

गत वर्ष बालिका

बलात्कारको १६ घटनामा ५

र ६ देखि १८ वर्षभित्रका १७

जना पीडित भएकी थिइन्।

आरोपित १५ वर्षदेखि ७१

वर्षका २४ जना नै थिए।

गत वर्ष बालिका

बलात्कारको १६ घटनामा ५

र ६ देखि १८ वर्षभित्रका १७

जना पीडित भएकी थिइन्।

आरोपित १५ वर्षदेखि ७१

वर्षका २४ जना नै थिए।

गत वर्ष बालिका

बलात्कारको १६ घटनामा ५

पृथ्वीको ग्रेट अट्रेक्टर अनि जुम्राको अमेरिका यात्रा !

ज्ञानमित्र

यो आलेख लेखिरहँदा म कीर्तिपुर नगरपालिका-३ स्थित एउटा घरमा बसेको छु। नेपालको राजधानी काठमाडौं उपत्यकाको दक्षिण पश्चिममा पर्ने यस वस्तीको इतिहास किरातकालीन राजा यलम्बरसम्म पुग्छ।

वर्तमानमा म पृथ्वीमा रहेका दुइ सयभन्दा बढी देशमध्ये नेपालको नागरिक हुँ। नेपाल देश पृथ्वीलाई विभाजन गरी नाम दिइएका विभिन्न महादेशमध्ये एशिया महादेशमा पर्छ।

सम्पूर्ण पृथ्वीको कुल क्षेत्रफल ५१ करोड ७२ हजार वर्ग किलोमिटर हो, जसमध्ये भण्डै ७१ प्रतिशत सागर - महासागर छन्।

भूमिभाग भने जम्मा १४ करोड ७९ लाख २० हजार ८० वर्ग किलोमिटर मात्रै छ।

सबैभन्दा दूलो महादेश एशियामा अवस्थित नेपालले पृथ्वीको भूमि क्षेत्रफलको ० दशमलव १ एक प्रतिशत भूभाग ओगटेको छ। म यसै ० दशमलव १ प्रतिशत भूभागको बासिन्दा हुँ।

म जस्तै आठ अर्ब मानिसको निवास स्थान पृथ्वी नामक यो ग्रह सूर्य नामक ताराको सौर्यमंडल परिवारको एउटा सदस्य हो, जुन सूर्यदेखि १४ करोड ९६ लाख किलोमिटर टाढा रहेर सूर्यबाट प्राप्त हुने प्रकाश र तापले शस्यस्यामला बन्यो। पृथ्वी शस्यस्यामला हुनुको कारण यी वा अरु हजार वा लाख मात्र पनि छैनन्। एकाक पछाडि २८ शन्य थप्दा बन्ने संख्याका संयोग जुटेकाले पृथ्वीमा जीवन सम्भव भएको हो तर सूर्यदेखि 'परफेक्ट' दूरीमा (हायभीटेबल जोन) हुनु परम सौभाग्य हो।

पृथ्वीमा जीवन हुनुको पछाडि रहेका अनन्त संयोग मध्येको महासंयोग सूर्य र पृथ्वी बीचको ठिक्को दूरी नै हो। यसभन्दा नजिक भए अत्यधिक तापका कारण बुध र शुक्र जस्तै र यसभन्दा टाढा भएको भए मंगल, बृहस्पति, शनि जस्तै जीवनका लागि आवश्यक हुने ताप नै नपुगेर जीवन सम्भव हुने थिएन A स।

यिनै महासंयोगका बीच २४ जून सन् १९६६ का दिन म पृथ्वीमा आएको रहेछु। सूर्यदेखि समुचित दूरीको आकाशमा भुन्डिएको पृथ्वी विज्ञानका अनुसार सूर्यको प्रवल गुरुत्वाकर्षणका कारण सूर्यसँग बाँधिएको छ। यसै गुरुत्वाकर्षणका कारण पृथ्वी लगायत सौर्यमंडलका यावत पिण्ड/ग्रह आदि सारा संरचना बुध ग्रहदेखि वरुण ग्रहसम्म र वरुण पारी (ट्रांस ने प्ल्यून) का यम, एरिस लगायतका ज्ञात अन्य क्षुद्रग्रह आ-आफ्नो स्थानमा भुन्डिएर रहेका छन्।

त्यसो त खगोलविदहरूले

वरुण पारीको क्षेत्रलाई 'कुइपर बेल्ट' (Kuiper belt) भन्ने गरेका छन्। सूर्यदेखि वरुणको दूरी ४ अर्ब ५० करोड किलोमिटर भन्ना बढी (३० ऐयु) छ। वैज्ञानिक अवधारणामा कुइपर क्षेत्रको विस्तार २२ अर्ब ४४ करोड किलोमिटर (१५० ऐयु) सम्म रहेको छ। यस पछिको १५० ऐयु देखि २ हजार ऐयुको क्षेत्रलाई इन्टरस्टेलर क्षेत्र भनिन्छ। यस क्षेत्रमा भोटिएको एउटा क्षुद्र ग्रह सेडना सूर्यदेखि १४० ऐयु अर्थात १ खर्ब ४० अर्ब ६२ करोड किमी टाढा रहेको छ।

दुइ हजार ऐयु सम्मको इन्टरस्टेलर स्पेसपछि २० हजार ऐयु सम्मको क्षेत्रलाई 'इनर ऊर्ट क्लाउड' क्षेत्र र २० हजारपछि १ लाख ऐयु सम्मको क्षेत्रलाई 'आउटर ऊर्ट क्लाउड' क्षेत्र भनिन्छ। धूमकेतु (कमेट) को स्थान ऊर्ट क्लाउड क्षेत्रलाई मानिन्छ। धूमकेतुले गर्ने गतिमा 'गैलेक्टिकल टाइड'का साथै सूर्यदेखि २० प्रकाश वर्षीभत्र रहेका अन्य १३१ ताराहरूको गुरुत्वाकर्षणीय अव्यवस्था (gravitational perturbations) प्रभावकारी रहे पनि यिनले गर्ने सूर्यको परिक्रमाले स्पष्ट हुन्छ यीमाथि अन्ततः सूर्यको गुरुत्वाकर्षण बल नै प्रभावी रहेको छ।

यसरी भन्न सकिन्छ सूर्यदेखि २० हजार ऐयु सम्म (अथवा योभन्दा बढी) रहेका पिण्ड सूर्यको आकर्षणले आकाशमा स्थित छन्। जहाँ स्थित छन् त्यहीबाट सूर्यको परिक्रमा गर्न्छ। पृथ्वीले सूर्यको परिक्रमामा ३६५ दिन (१ मानव वर्ष) लगाएजस्तै क्षुद्रग्रह यमलाई आफ्नो आर्बिट्रा एक चक्कर पूरा गर्न २४८ वर्ष लाग्छ। क्षुद्र ग्रह सेडनाले भने सूर्यको एक परिक्रमा गर्न ११ हजार ३९० वर्ष लाउछ। सूर्यको प्रकाश सेडनासम्म पुग्न साठे ५ दिन अर्थात १३२ घण्टा लाग्छ। वैज्ञानिक भाषामा सूर्यदेखि सेडना ५ दशमलव ५ प्रकाश दिन टाढा रहेको छ।

हामी बसेको पृथ्वी भन्ने सूर्यदेखि ८ मिनेट २० प्रकाश से केप्ड टाढाको आकाशमा अवस्थित छ। प्रकाश एक सेकेण्डमा २ लाख ९९ हजार ७९२ किलोमिटर हिँड्छ। प्रकाश से केप्ड, प्रकाश दिन र प्रकाश वर्ष भनेको दूरी नाप्ने यूनिट हुन्। सूर्यदेखि ८ मिनेट २० सेकेण्ड टाढा रहेको पृथ्वीजस्तै, ५ दशमलव ५ प्रकाश दिन टाढा रहेको सेडना जस्तै ११५ प्रकाश दिन टाढा रहेको ऊर्ट क्लाउड सम्ममा रहेका पिण्ड सूर्यको परिक्रमा गर्न्छ।

सौर्यमण्डल अथवा सूर्य परिवारका ज्ञात सदस्यमध्ये ८ वटा ग्रह, ५ वटा क्षुद्र ग्रह, २१९ वटा चन्द्रमा (प्राकृतिक उपग्रह),

आकाशमा भुन्डिएका छन्।

एउटा बालसुलभ जिज्ञासा हामी सबैमा प्रायः हुन्छ। पृथ्वी अथवा सौर्यमण्डलको अन्य कुनै पिण्ड सूर्यको गुरुत्वाकर्षणबाट मुक्त भयो भने के हुन्छ?

सौर्यमण्डलका कुनै पनि खगोलीय पिण्ड आकाशमा सूर्यको गुरुत्वाकर्षणले वाधिएर सूर्यको परिक्रमा गरी रहेको छ। पिण्ड गुरुत्वाकर्षणले मुक्त भएर खस्ने होइन। उन्मुक्त आकाशमा खस्ने ठाउँ नै छैन। पृथ्वीमा रहेर यो कुरा बुझन गाहो भए पनि पृथ्वी बाहिरबाट पृथ्वी नियाल्दा यो स्पष्ट हुन्छ। पृथ्वी अनन्त आकाशमा धूमिरहेको एउटा गोलाकार आकृति हो, जसको चारैतर अनन्त आकाश व्याप्त छ। कुनै पनि पिण्ड होस् वा पृथ्वी कदाचित् सूर्यको गुरुत्वाकर्षणबाट मुक्त भयो

भने अनन्त आकाशमा आवारा

गति गर्दै अघि बढ्छ। ब्रह्माण्डमा यस्ता थुप्रै आवारा ग्रह छन्। खगोलशास्त्रीहरूले यस्ता पिण्डलाई 'रफ प्लेनेट', 'फ्री फ्लोटिंग प्लेनेट', नोमैड, ओरफन, स्टारलेस, अनबाउंड, वन्डरिंग प्लेनेट आदि नाम दिएका छन्। मिल्कीबे आकाशगंगामा यस्ता 'वन्डरिंग प्लेनेट'को संख्या अबै हुनसक्ने अनुमान छ। यी ज्ञात अज्ञात सबै पिण्ड सूर्यको गुरुत्वाकर्षण शक्तिले

पूरा गर्न ३ करोड १४ लाख ७९ हजार ४३७ सेकेण्डको समय लाग्छ। यसैलाई हामी एक वर्षको अवधि मान्छौ। पृथ्वीको आपनो एक्सिसमा धूम्ने कारणले दिन र रात हुन्छ। दिन र रातको मोटामोटी अवधि २४ घण्टा मानिए पनि यसको वास्तविक अवधि २३ घण्टा ५६ मिनेट ४ सेकेण्ड हुन्छ। अर्थात एक दिन र रातको अवधि २३ घण्टा ५६ मिनेट ४ सेकेण्ड अर्थात् ८६ करोड १६४ सेकेण्ड हुन्छ।

पृथ्वीले १४ करोड १६ लाख किलोमिटर टाढा रहेर सूर्यको परिक्रमा गर्दछ। परिक्रमा गर्ने क्रममा कहिले केही टाढा हुने र कहिले अलि नजिक हुने गर्दछ। पृथ्वीको परिक्रमा गर्ने गति २९ दशमलव ७८ ग्राम लाग्ने समय ३ करोड १४ लाख ७९ हजार ४३७ सेकेण्ड बराबर ९३ करोड ७२ लाख १९ हजार ३९३ किमि प्रति घण्टा रहेको छ। पृथ्वीलाई सूर्यको एक परिक्रमा गर्दा तय गर्ने दूरी आर्बिटल स्पीड २९ दशमलव ७८ ग्राम लाग्ने समय ३ करोड १४ लाख ७९ हजार ४३७ सेकेण्ड बराबर ९३ करोड ७२ लाख १९ हजार ३९३ किमि हुन आउँछ।

बाँकी चार पृष्ठमा

शीतलहरको समयमा चिसोको कारण मानिसको ज्यानै पनि जान सक्छ त्यसैले निम्न सावधानी अपनाउँ

- जाडो यामकोलागि समयमै न्यानो कपडाको जोहो (व्यवस्था) गरौ।
- शीतलहरको समयमा घर बाहिर खुला स्थानमा धैरै समय नविताउँ, घर बाहिर निस्कनु परेमा वा धैरै समय विताउनु पनि भएमा न्यानो कपडा लगाउँ।
- रातको समयमा न्यानो सिरक, कम्बल जस्ता ओहने प्रयोग गरौ र घरभित्र राति सुत्दा शरीरको साथै अनिवार्य रूपमा छाती तथा टाउको ढाक्ने गरौ।
- शीतलहर चलेको समयमा आगो तापेर शरीरलाई न्यानो राख्ने, छाती र टाउकोलाई विशेष गरेर चिसोबाट जोगाउने गरौ।
- चिसोको समयमा शरीरलाई चाहिने आवश्यक खानेकुरा र पर्याप्त मात्रामा तातो खाने कुराहरु खाने गरौ।
- बालबालिका, वृद्धवृद्धा, गर्भवती महिला तथा विरामीहरूको हेरचाहामा विशेष सतर्कता अपनाउने, बालबालिकाहरूलाई न्यानो अवस्थामा राख्ने गरौ।
- शीतलहर चलेको बेलामा पाल्तु पशुपंक्षीलाई सकेसम्म खुल्ला स्थानमा चराउन नलैजाने, गोठ/टहरामै राखेर पर्याप्त घाँस/परल र दाना दिने गरौ।
- चिसोको कारण विरामी भएमा तत्कालै नजिकको स्वास्थ्य चौकी वा अस्पतालमा तुरन्तै उपचारको लागि जाने/लैजाने गरौ।
- चिसोको कारण पशुपंक्षी विरामी भएमा नजिकैको पशु चिकित्सालयमा तुरन्तै सम्पर्क गरी औषधोपचार गर्ने गरौ।
- कोठाभित्र आगो बालेर तातो पार्दा पर्याप्त भेन्टिलेशनको व्यवस्था मिलाउँ।
- तातोपनकोलागि आगो बाल्दा आगलागी हुन सक्ने भएकोले सतर्कता अपनाउँ।

अनुरोधकर्ता

छिन्नम

पृथ्वीको ग्रेट ...

पृथ्वीको आर्बिटल स्पीडलाई कस्तो ननानु होला । यस गतिले यात्रा गर्ने हो भने पृथ्वीको डायमिटरको दूरी ७ मिनेटमा, चन्द्रमासम्मको दूरी ४ घण्टामा र सूर्यसम्मको दूरी ५८ दिनमा पूरा गर्न सकिन्छ ।

पृथ्वीका मानिसले मनाउने नयाँ वर्ष पृथ्वीले सूर्यको एक परिक्रमा पूरा गर्नु नै हो । अब यो एक परिक्रमा कृत दिन पूरा हुन्छ ? पृथ्वीले सूर्यको वरिपरी गर्ने ९३ करोड ७२ लाख १९ हजार ३९३ किमिमध्ये तपाईं जसलाई केंद्रविन्दु मान्नु हुन्छ, पृथ्वी फेरि त्यस बिंदुमा आएको दिन एक परिक्रमा पूरा हुन्छ । यसर्थ प्रत्येक दिन नयाँ वर्ष हो । संसारभरी रहेका विभिन्न धर्म संस्कृतिका मानिसको नयाँ वर्ष फरक फरक हुन्छ । यो एकदमै स्वाभाविक कुरा हो । ती सबै ठीक हुन् । पृथ्वीले प्रत्येक दिन कुनै न कुनै बिन्दुको परिक्रमा पूरा गरी रहेको हुन्छ । यति हो, तपाईं कृत बिंदुलाई प्रारम्भ मान्नु हुन्छ । म तर्कमा अलि बढी विश्वास गर्ने भएकाले पृथ्वी सूर्यको सबैभन्दा नजिक भएको बिंदु (perihelion) अथवा पृथ्वी सूर्यदेखि सबैभन्दा बढी ताढा भएको बिंदु (aphelion) लाई प्रारम्भ बिंदु मान्नु तर्कसंगत थान्छ ।

सन् २०२३ मा पेरिहेलियनको स्थिति ४ जनवरीका दिन हुन्छ । यस दिन सूर्य र पृथ्वीको दूरी घटेर १४ करोड ७० लाख ९८ हजार १२५ किमिमा आई पुग्छ । यसैगरी अफेलियनको स्थिति ७ जुलाई २०२३ का दिन सूर्य र पृथ्वीको दूरी बढेर १५ करोड २० लाख ९३ हजार २५१ किमि पुग्छ ।

२४ जुलाई १९६६ का दिन जन्मेको म आज ३१ डिसेम्बरका दिन ५६ वर्ष १९० दिनको भएछु । मैले आलेखको सुरुमा 'म कीर्तिपुर नगरपालिका-३' स्थित एउटा घरमा बसेको छु' भनेको थिएँ । तर, पृथ्वी त निरन्तर घुमिरहने तथ्यले म कसरी 'बसिरहेको भएँ र ? म पनि पृथ्वीसँग बतिरहेको हुँदो रहेछु ।

यो उमेरसम्म मैले पृथ्वीसँग कति यात्रा गरे हुँला त ? २०२२ को अन्तिम दिन यसबारे हिसाबिकताव गर्न मन लाग्यो । पृथ्वीले १ वर्षमा सूर्यको परिक्रमामा गरेको यात्रा- ९३ करोड ७२ लाख ९९ हजार ३९३ किमि हुँदोरहेछ । पृथ्वीसँग मैले ५६ वर्षमा गरेको यात्रा- ९३ करोड ७२ लाख ९९ हजार ३९३ किमि गुणा ५६ वर्ष बराबर ५२ अर्ब ४८ करोड ४२ लाख ८६ हजार ८ किमि भएछ । अनि १९० दिनमा हुने सेकेण्डको मान- १९० दिन गुणा ८६.९६४ सेकेण्ड अर्थात् १ करोड ६३ लाख ७१ हजार १६० सेकेण्ड हुने भयो । १९० दिनमा गरेको यात्रा- १ करोड ६३ लाख ७१ हजार १६० सेकेण्ड गुणा २९, दशमलव ७८ मा ४८ करोड ७५ लाख ३३ हजार १४४ किमि भयो । यसरी मैले अहिलेसम्म पृथ्वीसँग कुल गरेको यात्रा- ५२ अर्ब ४८ करोड ४२ लाख ८६ हजार ८ मा ४८ करोड ७५ लाख ३३ हजार १४४ किमि जोडा ५२ अर्ब ९७ करोड ९८ लाख ९९ हजार १५२ किमि भएछ । अब तपाईंहरु पनि आ-आफ्नो उमेरअनुसार हिसाब गरेर हेनुस्त, कति यात्रा गरी सक्नु भयो ?

सूर्यको स्थितिको कुरा गर्दा सूर्य आकाशगंगा मिल्कीवेको ग्यालेक्टिकल सेंटरबाट निस्क्ने ४ वटा भुजा मध्ये 'ओरियन आर्म' (

Orion-Cygnus Arm)

मा ग्यालेक्टिकल सेंटरबाट भएँ २७ हजार प्रकाशवर्ष टाढा रहेको छ । ग्यालेक्टिकल सेंटरमा सूर्यभन्दा ४१ लाख गुना बढी द्रव्यमान भएको अति भीमकाय ब्लैकहोल सैजिटरिअस (Sagittarius A*, a supermassive black hole) रहेको छ । सूर्यले यस ब्लैकहोल अथवा ग्यालेक्टिकल सेंटरको परिक्रमा गर्दछ ।

सूर्यको ग्यालेक्टिकल सेंटर वरिपरि परिक्रमा गर्ने गति २४० किमि प्रति सेकेण्ड रहेको छ । सूर्यलाई ग्यालेक्टिकल सेंटरको एक परिक्रमा गर्न भएँ २३ करोड वर्ष लाग्छ । सूर्यले २३ करोड वर्ष परिक्रमा गर्ने नैलो शंख, ४० पद्म, ७८ नील ७२ खर्ब (१ लाख ७४ हजार ७८ ट्रिलियन) किमि हिङ्गुनु पछ्ने ।

खगोल विज्ञानी भन्द्दन, सूर्य बने देखि अहिले सम्म यसले ग्यालेक्टिकल सेंटरको २० वटा परिक्रमा पूरा गरेर २१४३ परिक्रमा गर्दै छ । सूर्यले गर्ने एक परिक्रमालाई हामीले भन्ने मानव वर्ष जस्तै ग्यालेक्टिकल ईयर, कास्मिक ईयर भनिन्छ । यस हिसाबले सूर्यको आयु २० पुगेर २१ लाग्ने को छ । सूर्यले ग्यालेक्टिकल सेंटरको परिक्रमा एकले गर्ने होइन, ऊ सँगसँग पृथ्वीलाई स्थानमंडलले नै परिक्रमा गरिरहेको हुन्छ । यसको अर्थ मैले पनि सूर्यसँग ५६ वर्ष १९० दिन अर्थात् १ अर्ब ७७ करोड ८७ लाख ७९ हजार ६३२ सेकेण्डमा २४० किमि प्रति सेकेण्डका दरले ४ खर्ब २६ अर्ब १० करोड ५१ लाख ९१ हजार ६८० किमि यात्रा गरी सकेको छु ।

कल्पना गर्नुस तपाईंको टाउकोमा एउटा जुम्हा छ । जुम्हा आप्नै हिसाबले आप्नो दुनियाँ अर्थात तपाईंको टाउकोमा यताउति घुमी बस्छ । उसलाई गति गर्ने वा गति नगरी विश्राम गर्ने स्वतंत्रता छ । तर त्यो जुम्हा तपाईंसँग तपाईं जहाँ गए पनि गति गर्न, यात्रा गर्न बायच छ । तपाईं यस कोठावाट त्यस कोठामा जानु हुँदा जुम्हा पनि तपाईंसँग यस कोठावाट त्यस कोठाको यात्रा गरी रहेको हुन्छ ।

तपाईं बाइक अथवा कार चढेर शाहर जानु हुन्छ । जुम्हा तपाईंकै गतिसँग शाहर पुगेको हुन्छ । तपाईंकुनै गाडी चढेर ५/७ सय किमि टाढाको कुनै ठाउँ पुग्न हुन्छ । जुम्हा पनि तपाईंसँग त्यहाँ पुगेको हुन्छ । जुम्हालाई के ? तपाईं हवाई यात्रा गरेर हजारौं किलोमिटर टाढा रहेको, पृथ्वीको अर्को गोलार्द्धमा रहेको अमेरिका जानु भयो भने जुम्हा पनि विना पासपोर्ट, बिना भिषा नै तपाईंको टाउकोमा बसी बसी त्यहाँ पुगेको हुन्छ ।

जुम्हा र हाम्रो कथामा केही भिन्नता छैन, एउटा मानव टाउकोलाई पृथ्वीसँग दाँजेर हेनु भयो भने । पृथ्वीले सूर्यको प्रदक्षिणा गर्दछ । उसको प्रदक्षिणा पथ ९३ करोड ७२ लाख ९९ हजार ३९३ किमि रहेको छ । यात्राका दौरान पृथ्वी कहिले एउटा कुनामा, कहिले मध्यम भाग र कहिले अर्को कुनामा पुग्छ तर हाम्रो टाउकोमा रहेको जुम्हाका लागि हामी जहाँ गए पनि उसको दुनियाँ अर्थात हाम्रो टाउको जहाँको त्यहाँ रहे जस्तै हाम्रा लागि पृथ्वी पनि जहाँको त्यहाँ रहेको प्रतीत हुन्छ । तर, वास्तवमा पृथ्वीले निरन्तर स्थान परिवर्तन गरिरहेको हुन्छ ।

सूर्यको स्थितिको कुरा गर्दा सूर्य आकाशगंगा मिल्कीवेको ग्यालेक्टिकल सेंटरबाट निस्क्ने ४ वटा भुजा मध्ये 'ओरियन आर्म'

ग्यालेक्टिकल सेंटरको यात्रा गर्दछ ।

१ लाख ७४ हजार प्रकाशवर्ष टाढा हुँदा, २० हजार प्रकाशवर्ष टाढा हुँदा, १५ हजार प्रकाशवर्ष टाढा हुँदा, १० हजार प्रकाशवर्ष टाढा हुँदा अथवा ५-४-३-२-१ हजार प्रकाशवर्षको दूरीमा हुँदा आकाशीय परिदृश्यमा के कस्तो भिन्नता आउँछ भन्ने कुरा पृथ्वीका हामी जुम्हाले थाहा पाउँदैनै ।

सूर्य ग्यालेक्टिकल सेन्टरबाट

सर्वाधिक २७ हजार प्रकाश वर्ष टाढा हुँदा, २० हजार प्रकाशवर्ष टाढा हुँदा, १५ हजार प्रकाशवर्ष टाढा हुँदा, १० हजार प्रकाशवर्ष टाढा हुँदा अथवा ५-४-३-२-१ हजार प्रकाशवर्षको दूरीमा हुँदा आकाशीय परिदृश्यमा के कस्तो भिन्नता आउँछ भन्ने कुरा पृथ्वीका हामी जुम्हाले थाहा पाउँदैनै ।

खगोलविद्यालयले मिल्कीवेको प्रतीत हुन्ने दावी गर्दछन् । खगोलविद्यालयले यसले यस यात्रामा सूर्यसँग छ भन्ने यी २०० अर्ब ग्यालेक्टिकल सूर्यसँग छ भन्ने 'जुम्हा'हरूले खगोल विज्ञानको एवीसी' पद्दा नै आफ्नो हैसियत छर्लंग हुन्छ । उपनिषदकालीन ऋषि याज्ञवल्यले त्यसै भनेका हैनन्- 'अति प्रश्न नगर गार्गी, नत्र तिम्नो टाउको चुदेर खस्छ ।' टाउकोको व्रहमाण्ड बाहेक अन्य व्रहमाण्ड पनि अर्थ अभिमान लाएर हेरो न एकपटक । रातोपाटीबाट

अट्रेक्टर भन्ने केंद्रको परिक्रमा गर्दछ ।

के थाहा, भोलिका दिनमा हामी मिल्कीवेको परिक्रमा गर्ने गति ६ सय किमि प्रति सेकेण्ड छ । खगोलविद्यालयले अनुमान गर्दछन् ।

खगोलविद्यालयले मिल्कीवेको प्रतीत हुन्ने दावी गर्दछन् । खगोलविद्यालयले यसले यस यात्रामा सूर्यसँग छ भन्ने यी २०० अर्ब ग्यालेक्टिकल सूर्यसँग छ भन्ने 'जुम्हा'हरूले खगोल विज्ञानको एवीसी' पद्दा नै आफ्नो हैसियत छर्लंग हुन्छ । उपनिषदकालीन ऋषि याज्ञवल्यले त्यसै भनेका हैनन्-

'अति प्रश्न नगर गार्गी, नत्र तिम्नो टाउको चुदेर खस्छ ।' टाउकोको व्रहमाण्ड बाहेक अन्य व्रहमाण्ड पनि हुनसक्ने दावी गर्न थालेका छन् । एकपटक । रातोपाटीबाट

शीतलहरको समयमा चिसोको कारण मानिसको ज्याने पनि जान सक्छ त्यसैले निम्न सावधानी अपनाओ

- जाडो यामकोलागि समयमै न्यानो कपडाको जोहो (व्यवस्था) गरै ।
- शीतलहरको समयमा घर बाहिर खुला स्थानमा धैरै समय नविताओं, घर बाहिर निस्क्नु परेमा वा धैरै समय विताउनु पर्ने भएमा न्यानो कपडा लगाओ ।
- रातको समयमा न्यानो सिरक, कम्बल जस्ता ओढ्ने प्रयोग गरै ८८ र घरभित्र र

म्यानमारकी नेतृ सुकीलाई थप सात वर्ष जेल सजाय

याहुन/म्यानमारको सैनिक सरकारप्रति बफादार अदालतले अपदस्थ्य नेतृ आड सान सुकीलाई थप सात वर्षको जेल सजाय सुनाइएको छ। यससंगै गैरकानुनी रूपमा वाकी-टकी आयात गरेको, कोभिड-१९ को नियम उल्लङ्घन गरेको र आधिकारिक गोपनीयता ऐनको उल्लङ्घन गरेको अभियोगमा दोषी ठहर गरिएकी उहाँलाई सबै गरी ३३ वर्षको जेल सजाय तोकिएको छ।

सन् २०२१ को फेब्रुअरीमा भएको 'कू' पछि, ७७ वर्षीय नोबेल पुरस्कार विजेता सुकीलाई हिरासतमा राख्दै आएको छ। यसले म्यानमारको छोटो लोकतान्त्रिक प्रयोगको अन्त्य गरेको भन्दै म्यानमारमा अहिले पनि व्यापक विरोध प्रदर्शन भइरहेको छ।

केही महिनाअघि उहाँको नेसनल लिग फर डेमोक्रेसी (एनएलडी) पार्टीले राष्ट्रव्यापी निर्वाचन जितेको थियो र उहाँ देशको वास्तविक नेताको रूपमा अर्को पाँच वर्षको कार्यकालको लागि तथारी गरिरहनुभएको छ। स्वाधीनताका नायककी छोरीसमेत रहेकी सुकीले पूर्व सैनिक शासनकालमा करिब दुई दशक नजरबन्दमा विताउनुभएको थियो।

गत शुक्रबार सैनिक सरकारको पूर्ण नियन्त्रण रहेको एक अदालतले सुकीलाई भ्रष्टाचारको अभियोगमा सात वर्षको जेल सजाय सुनाइएको थियो, जुन गैरकानुनी रूपमा वाकी-टकी आयात गरेको, कोभिड-१९ को नियम उल्लङ्घन गरेको र आधिकारिक गोपनीयता ऐनको उल्लङ्घन गरेको अभियोगमा दोषी ठहर गरिएको थियो म्यानमारमा सुकी निकै लोकप्रिय भए पनि रोहिंग्या सङ्कटसँग जुध्न उहाँको सरकारले गरेको

व्यवहारले विदेशमा उहाँको विरासतमा गहिरो दाग लागेको थियो।

सन् २०१७ मा सेनाले गरेको दमनका कारण करिब सात लाख ५० हजार रोहिंग्या अल्पसङ्ख्यक समुदायका सदस्यहरू आफ्नो जलिरहेको गाउँबाट भागेर छिमेकी देश बड्गलादेशमा जान बाध्य भएका थिए। म्यानमारमा प्रजातन्त्रका लागि लिडरहेका धेरैका लागि अब क्रान्ति राजनीति र अर्थतन्त्रमा सेनाको प्रभत्वलाई स्थायी रूपमा जरैदेखि उखेलेर फाल्न सुकीले दशकौअधि गरेको आन्दोलनभन्दा बाहिर जानुपर्छ। सुकीको जन्म सन् १९४५ जुन १९ मा दोस्रो विश्वयुद्धको अन्तिम हप्तामा जापानको कब्जामा रहेको याहुनमा भएको थियो।

उहाँका पिता आड सानले सन् १९४८ मा आफ्नो देशलाई स्वतन्त्रताप्राप्त गर्ने सबैभन्दा राम्रो अवसर प्रदान गर्न बेलायती र जापानी उपनिवेशवादी दुवैको पक्ष र विपक्षमा लडेका थिए। सुकीले आफ्नो प्रारम्भिक जीवनको अधिकांश समय म्यानमार बाहिर विताउनुभएको थियो। सुरुमा आमा भारतको राजदूत रहेका भारत र पछि उहाँले अक्सफोर्ड विश्वविद्यालयमा अध्ययनका शिल्पिलामा विताउनुभएको थियो। बेलायतमा रहेका आफ्ना बेलायती पतिलाई भेटनुभएको थियो।

सन् १९६२ मा जनरल ने विनले पूर्ण सत्ता कब्जा गरेपछि उहाँले आफ्नो समाजवादी अभ्यासलाई म्यानमारमा लागू गर्नुभएको थियो तर कुनै समय एसियाको चामलको भकारीको उपाधिले चिनिने विश्वको सबैभन्दा गरिब र सबैभन्दा

पृथक देशमा परिणत बनेको छ।

सन् १९८८ मा आफ्नी मृत आमालाई स्याहारसुसार गर्न स्वदेश फर्केपछि सुकी प्रजातन्त्रको जननीका रूपमा सम्मानित हुन पुग्नुभएको थियो। उहाँको नेतृत्वमा सन् १९९० को दशकमा केही समयपछि सेनाको अधिनायकवादी शासनको विरोधमा भएको प्रदर्शनलाई दमन गर्दा कम्तीमा तीन हजार व्यक्तिको मृत्यु भएको थियो। यो रक्तपात सुकीका लागि जनताका लागि सङ्घर्ष गर्ने उत्प्रेरणा बनेको थियो।

सन् १९९० को निर्वाचनमा एनएलडीलाई भारी मतले जिताउनुअघि एक चमत्कारिक वक्ता रहनुभएकी ४३ वर्षीय उहाँले प्रजातान्त्रिक आन्दोलनको नेतृत्व गरिरहनुभएको थियो।

उहाँका पिता आड सानले सन् १९४८ मा आफ्नो देशलाई स्वतन्त्रताप्राप्त गर्ने सबैभन्दा राम्रो अवसर प्रदान गर्न बेलायती र जापानी उपनिवेशवादी दुवैको पक्ष र विपक्षमा लडेका थिए। सुकीले आफ्नो प्रारम्भिक जीवनको अधिकांश समय म्यानमार बाहिर विताउनुभएको थियो। सुरुमा आमा भारतको राजदूत रहेका भारत र पछि उहाँले अक्सफोर्ड विश्वविद्यालयमा अध्ययनका शिल्पिलामा विताउनुभएको थियो। बेलायती पतिलाई भेटनुभएको थियो।

उहाँले व्यक्तिगत रूपमा सेनाको आचरणको बचाउ गर्नुभयो र सन् २०१९ मा संयुक्त राष्ट्रसङ्घको सर्वोच्च अदालतमा नरसंहारको आरोपको खण्डन गर्न हेग पनि जानुभएको थियो। त्यसको ठीक एक वर्षपछि उहाँले फेरि सेनाको कैदी हुनुभएको छ। अहिले उहाँले आफ्नो बाँकी जीवन हिरासतमा विताउने हुरेका आफ्ना दुई छोराहरूसमेत गुमाउनु परेको थियो। एजेन्सी

त्यो निर्णयको अर्थ सन् १९९१ मा क्यान्सरका कारण आफ्नो पतिको मृत्यु हुनुभन्दा अघि उहाँलाई भेटनसमेत पाउनुभएको थिएन। उहाँले नजरबन्दमा नै रहेका समय छोरेका आफ्ना दुई छोराहरूसमेत गुमाउनु परेको थियो। एजेन्सी

नेपालीले विरोध गरिरहेका छन्।

नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरणले भन्सार छलीको मोबाइल नियन्त्रण गर्न भन्दै शुक्रबारदेखि मोबाइल डिभाइस म्यानेजमेन्ट सिस्टम (एमडिएमएस) कार्यान्वयन गर्ने समयसीमा तय गरेको थियो।

सो व्यवस्था लागू भएपछि विदेशवाट फर्किने क्रममा ल्याइएको उपहारका रूपमा एकभन्दा बढी मोबाइल फोन ल्याइएमा १८ प्रतिशतसम्म भन्सार लाने र तेस्रो मोबाइल ल्याइएमा भन्सार विभागले जफत गरिनेछ।

मोबाइल सेटको गैरकानुनी आयात, विक्रीवितरण तथा प्रयोग नियन्त्रणहित गर्न खोज्दा त्यसको विरोध सुरु भएपछि प्रधानमन्त्रीले चासो व्यक्त गर्नुभएको हो।

मोबाइल सेटको गैरकानुनी आयात, विक्रीवितरण तथा प्रयोग

प्रयोगलाई निरूत्साहित गरी थप व्यवस्थित गर्न, चोरी भएका तथा हराएका मोबाइल सेटको दर्याकिड गर्न नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरणले एमडिएमएस प्रणाली लागू गर्न लागेको हो।

विदेशवाट आउने नेपालीले नियन्त्रणले निजी प्रयोगका लागि आफ्नो साथमा ल्याइएको उपहारका रूपमा एकभन्दा बढी मोबाइल फोन ल्याइएमा १८ प्रतिशतसम्म भन्सार लाने र तेस्रो मोबाइल ल्याइएमा भन्सार विभागले जफत गरिनेछ।

मोबाइल सेटको गैरकानुनी आयात, विक्रीवितरण तथा प्रयोग नियन्त्रणहित गर्न खोज्दा त्यसको विरोध सुरु भएपछि प्रधानमन्त्रीले चासो व्यक्त गर्नुभएको हो।

मोबाइल सेटको गैरकानुनी आयात, विक्रीवितरण तथा

अन्ततः सेनाले सन् २०१० मा उहाँको पार्टीले वहिष्कार गरेको चुनावको केही दिनपछि उहाँलाई स्वतन्त्रता प्रदान गर्यो। यसबाट एउटा गैरसैनिक नागरिकको नेतृत्वमा सरकार गठन भयो।

त्यसको पाँच वर्षपछि भएको अर्को निर्वाचनमा उहाँको दल एनएलडीले विजय हासिल गर्यो। यसले म्यानमारमा वहसङ्ख्यक जनतालाई खुशी तुल्याएको थियो। सन् २०२० को मतदानले उहाँको पार्टीको वहसङ्ख्यक जनतालाई खुशी तुल्याएको थियो। सन् २०२० को मतदानले उहाँको पार्टीको वहसङ्ख्यक जनतालाई खुशी तुल्याएको थियो।

सुकीको कार्यकालमा उहाँको प्रशासन समस्याले घेरिएको थियो र सेनासँग असहज सम्बन्ध थियो, जसले शक्तिशाली राजनीतिक भूमिका कायम राखेको थियो। तर सन् २०१७ मा रोहिंग्या समुदायमाथि भएको दमनपछि सरकार र सेना 'लकस्टेप'मा देखिएका थिए। उहाँको कार्यालयले भागेर आएका शरणार्थीलाई म्यानमारका सेनाले बलात्कार, गैरन्यायिक हत्या र आगजनीको शिकार बनाएको भन्ने दावीको खण्डन गरेको छ।

उहाँले व्यक्तिगत रूपमा सेनाको आचरणको बचाउ गर्नुभयो र सन् २०१९ मा संयुक्त राष्ट्रसङ्घको सर्वोच्च अदालतमा नरसंहारको आरोपको खण्डन गर्न हेग पनि जानुभएको थियो। त्यसको ठीक एक वर्षपछि उहाँले फेरि सेनाको कैदी हुनुभएको छ। अहिले उहाँले आफ्नो बाँकी जीवनको जीवन हिरासतमा विताउने सम्भावनाको सामना गरिरहनुभएको छ। उहाँले एजेन्सी

त्यो निर्णयको अर्थ सन् १९९१ मा क्यान्सरका कारण आफ्नो पतिको मृत्यु हुनुभन्दा अघि उहाँलाई भेटनसमेत पाउनुभएको थिएन। उहाँले आफ्नो बाँकी जीवनको जीवन हिरासतमा विताउने सम्भावनाको सामना गरिरहनुभएको छ। उहाँले एजेन्सी

नेपालभित्र मोबाइल खरिद गर्दा उक्त मोबाइल सेट नेपाल दूरसञ्चार दर्ता भए/नभएको यो व्यक्तिगत गर्ने समयसीमा तय गरेको थियो।

नेपालभित्र मोबाइल खरिद गर्दा उक्त मोबाइल सेटको विक्रीवितरण तथा प्रयोगका लागि आफ्नो साथमा ल्याइएको उपहारका रूपमा एकभन्दा बढी मोबाइल डिभाइस म्यानेजमेन्ट सिस्टम (एमडिएमएस) कार्यान्वयन गर्ने समयसीमा तय गरेको थियो।

नेपालभित्र मोबाइल खरिद गर्दा उक्त मोबाइल सेटको विक्रीवितरण तथा प्रयोगका लागि आफ्नो साथमा ल्याइएको उपहारका रूपमा एकभन्दा बढी मोबाइल डिभाइस म्यानेजमेन्ट सिस्टम (एमडिएमएस) कार्यान्वयन गर्ने समयसीमा तय गर

एक वर्षमा १२ को हत्या

राजविराज / सप्तरी
जिल्लामा एक वर्षको अवधिमा १२ जनाको हत्या भएको छ। यसरी हत्या गरिएकाहरूमा प्रहरीदेखि ४ महिला र नवजात शिशुदेखि वृद्धवृद्धासम्म छन्।

अनौपचारिक क्षेत्र सेवा केन्द्र (इन्सेक) सप्तरीद्वारा शुक्रवार राजविराजमा आयोजित नेपाल मानव अधिकार वर्ष पुस्तक २०८३ को पूर्व समिक्षा कार्यक्रममा सो तथ्याङ्क सार्वजनिक गरिएको हो।

इन्सेक प्रतिनिधि मनोहर पोखरेलद्वारा प्रस्तुत २०७८ पुस १७ गतेदेखि ०९७८ पुस १६ सम्मको एक वर्षे घटना अभिलेख विवरणमा जिल्लामा विभिन्न हत्या घटनामा १२ जनाको ज्यान गएको उल्लेख गरिएको छ।

उक्त घटनाहरूमा संलग्न रहेको आयोगित १६ जनामध्ये ३

डबल राउन्ड रोविन क्रिकेटको उपाधी पिसल्याण्डलाई

राजविराज / अन्तरविद्यालय
डबल राउण्ड रोविन क्रिकेट प्रतियोगिताको उपाधी पिसल्याण्ड विद्यालयले हात पारेको छ।

शनिवार सम्पन्न फाइनल खेलमा पिसल्याण्डले लिटिल एन्जेलस विद्यालयलाई पराजित गर्दै उपाधीमाथी कब्जा जमाएको हो।

पब्लिक विन्देश्वरी माध्यमिक विद्यालयको खेल मैदानमा भएको अन्तिम प्रतिस्पर्धामा लिटिल एन्जेलसलाई ५० रनले पराजित गयो।

टस जितेर व्याटिङ्ग रोजेको पिसल्याण्डले निर्धारित २० ओभरको खेलमा ७ विकेट गुमाउँदै १ सय ५४ रनको चुनौती पेश गरेको थियो। १ सय ५५ रनको विजय लक्ष्य पछ्याएको लिटिल एन्जेलसले १५ ओभरमा सबै विकेट गुमाएर १ सय ४ रन मात्र बनाउन सक्यो।

फाइनल खेलको म्यान अफ द म्याच विजेता पिसल्याण्डका मनु दास धोषित भए। यस्तै

देश विदेशबाट पठाइएको रकम तुरुन्त भुक्तानी लिनका लागि सम्भन्नहोस्।

नेपाल सहकारी संस्था लि.

राजविराज ४, फोन नं. ०३१-५३१०९६

प्रकाशक : श्रीमती सुमित्रा गुप्ता, सम्पादक : अनिलकुमार अनल (९८४२८३४९१७), सह-सम्पादक : नवीनकुमार गुप्ता (९८५२८२०५८४, ९८०३२८३११५), लेआउट : संजय शेखर, मुद्रण : न्यू नवीन प्रेस, राजविराज, फोन : ०३१-५३०७६ (कार्यालय), ईमेल : saptahiknavin@gmail.com, वेबसाइट : rajbirajdainik.com.np

सप्तरीलाई साक्षर बनाउने जिल्ला घोषणा तयारी बारे अन्तर्रक्रिया सम्पन्न

राजविराज / सप्तरी
जिल्लालाई साक्षर बनाउने उद्देश्यले साक्षर स्थानीय तह जिल्ला घोषणा तयारी सम्बन्धित अन्तर्रक्रिया एंवम बालबालिका तथा समावेशी शिक्षा सञ्चाल सम्बन्धित अनुशिक्षण कार्यक्रम सम्पन्न भएको छ।

विहिवार राजविराजको आशिया पार्टी प्यालेसमा सम्पन्न कार्यक्रममा सप्तरी जिल्लालाई साक्षर बनाउने अभियान तहत जिल्लाका १८ वटै स्थानीय दिनेश कुमार यादव, तिरहुत गाउँपालिका अध्यक्ष विजय यादव, नेपाल पत्रकार महासंघ सप्तरीका कार्यसमिति सदस्य कृष्ण कुमार मण्डल लगायतले प्रतिबद्धता व्यक्त गरेका थिए।

ठुलो परिमाणको ...

नगरपालिका वडा १ खण्डमा पर्ने सप्तकोशी नदीमा तीन ठाउँमा बालुवा मुनि गाडेर राखेको ३० केजी दरका २७ बोरा तयारी गाँजा धरीरीले अधिल्लो दिन विहिवार साँझ बरामद गरेको थियो।

प्रहरी उपरिक्षक अभियानायण काफ्लेका अनुसार उक्त गाँजाको कुल तर्फ परिचालन गरी खोजतलाश तौल ८ सय १० केजी रहेको छ।

प्रतिबद्धता व्यक्त गरेका छन्।

प्रतिबद्धता गर्नेहरूमा सुरुङ्गा नगरपालिकाका प्रमुख गिता चौधरी, शम्भुनाथ नपाका प्रमुख जितेन्द्र गुप्ता, कंचनरुप नपा प्रमुख ललन गुप्ता, अग्निसाईर कृष्णसवरण गापाका अध्यक्ष दिनानाथ चौधरी, तिलाठी कोईलाडी गाँउपालिकाका अध्यक्ष अरुण कुमार मण्डल, रूपनी गाँउपालिकाका अध्यक्ष दिनेश कुमार यादव, तिरहुत गाउँपालिका अध्यक्ष विजय यादव, नेपाल पत्रकार महासंघ सप्तरीका कार्यसमिति सदस्य कृष्ण कुमार मण्डल लगायतले प्रतिबद्धता व्यक्त गरेका थिए।

शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्र, सानो ठिमी भक्तपुरको आयोजना र शिक्षा

विकास तथा समन्वय इकाई सप्तरीको समन्वय र people in nepal, Uk add, Girls education challenge, आसमान नेपाल लगायतका संघ संस्थाको सहयोगमा उक्त कार्यक्रम सम्पन्न भएको हो।

भनाइ छ। नदीमा बालुवा मुनि गाँजा लुकाइ राख्ने तस्करहरूले कोशी नदी आसपास लुकाएर राख्ने पकाउ नपरेको र खोजी कार्य जारी रहेको उनले जनाएका छन्।

केही दिन यता डुङ्गावाट तस्करहरूले गाँजा र मदिरा भारतीय भारततर्फ पुऱ्याउने गरेको सूचना आधारमा जिल्ला प्रहरी कार्यालयबाट प्रहरी निरक्षक प्रमोद खड्गाको नेतृत्वमा एक टोली त्यस तर्फ परिचालन गरी खोजतलाश गर्दा सो सफलता मिलेको उनको

जनज्योती कृषि सहकारीमा सदस्यता किन ...?

नीति, कार्यविधि र सुशासनमा चलेको संस्था

रणनीतिक योजना एवं लक्ष्य र उद्देश्यका आधारमा संचालित संस्था।

आर्थिक समृद्धिका विभिन्न अवसरहरू भएको संस्था।

विभिन्न घटना एवं दुर्घटनामा सुरक्षाको प्रत्याभूती गर्ने संस्था।

प्रभावकारी व्यवस्थापन र सुशासनका लागि राष्ट्रिय सहकारी बैंकको राष्ट्रिय स्तरको care कार्यक्रममा आवद्ध संस्था।

नेतृत्व विकासका लागि प्रसस्त अवसरहरू भएको संस्था।

उद्यमशिलता विकासका लागि विभिन्न कार्यक्रमहरू भएको संस्था।

सामाजिक उत्तरदायित्व वहन गर्ने संस्था।

सहकारी अभियानमा राष्ट्रिय तहको नेतृत्व गर्न सफल संस्था।

सदस्य मैत्री बचत र ऋण सेवा सहितको संस्था।

व्यवसायिक कार्यक्रम संचालन गरेको संस्था।

कृषि पेशालाई प्रात्साहन गर्ने संस्था।

सदस्यहरूको कृषि उत्पादनको उचित मुल्यमा आकर्षक बजारीकरण गर्ने संस्था।

त्यसैले आजै संस्थामा जुटौं, "बचत गरौ समृद्ध वनौं"

जनज्योती कृषि सहकारी संस्था लि.

राजविराज ९ मलेठ, सप्तरी

सम्पर्क नं. ०३१-५९०६०१, ०३१५९०६०२,

www.janajyoticoop.com.np

